

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія:
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
Випуск 3-2
Том 4
Частина II

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стратонов Василь Миколайович – ректор Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Заступники головного редактора:

Бевзенко Володимир Михайлович – професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор

Шапошиников Костянтин Сергійович – декан факультету економіки і менеджменту Херсонського державного університету, д.е.н., доцент

Відповідальний секретар:

Сотула Олександр Сергійович – доцент кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Галунько Валентин Васильович – директор Інституту права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., доцент

Кафарський Володимир Іванович – професор кафедри теорії держави і права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Волошин Юрій Олексійович – завідувач відділу теорії і практики законотворчої діяльності, директор Української школи законотворчості Інституту законодавства Верховної Ради України, д.ю.н., професор

Конопльов В'ячеслав В'ячеславович – д.ю.н., професор, іноземний член Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

Литвинов Олексій Миколайович – завідувач кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Літвін Валерій Валерійович – професор кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н.

Лукашевич Віталій Григорович – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Мельник Роман Сергійович – професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.ю.н., старший науковий співробітник

Мікулін Віктор Петрович – Вища експертна рада України, д.ю.н., професор

Монаснюк Антон Олексійович – проректор Класичного приватного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Сайчин Олександр Сергійович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор

Слінько Сергій Вікторович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Стрельцов Євген Львович – вчений секретар Південного регіонального наукового центру Національної академії правових наук України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Фріс Павло Львович – завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Шишка Роман Богданович – завідувач кафедри цивільно-господарських дисциплін Ірпінської фінансово-юридичної академії, д.ю.н., професор

Шутак Ілля Дмитрович – професор кафедри теорії та історії права Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, д.ю.н., професор

Чертова Надія Андріївна – завідувач кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства Північний Арктичний федеральний університет імені М.В. Ломоносова, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Архангельськ)

Гармаєв Юрій Петрович – завідувач кафедри організації прокурорсько-слідчої діяльності Іркутського інституту підвищення кваліфікації прокурорських працівників Генеральної прокуратури Російської Федерації, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Іркутськ)

Кубічек Павол – декан юридичного факультету Університету імені Коменського, д.ю.н., професор (Республіка Словаччина, м. Братислава)

Рябініна Тетяна Кимівна – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Південно-Західного державного університету, к.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Курськ)

Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»
є фаховим виданням на підставі Наказу МОН України від 10 жовтня 2013 року № 1411 (додаток № 5).

Рекомендовано до друку рішенням Науково-технічної ради
Херсонського державного університету
(Протокол № 11 від 25.05.2015 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 19746-9546Р
від 15.03.2013 р. видане Державною реєстраційною службою України

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Андрієвська Ю.І. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ.....	7
Батіг Р.В. ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ І ЗАХОДІВ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	13
Бех О.В. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ПРИБУТКІВ ТА ВИТРАТ ОСІБ, УПОВНОВАЖЕНИХ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ, ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	20
Бойко В.П. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СУДІВ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	28
Бриль К.І. РІВНІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	35
Гарбузюк К.Г. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ГАРАНТУВАННЯ ВІДБОРУ НА СЛУЖБУ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	41
Глуховеря О.В. СУБ'ЄКТИ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ.....	47
Даценко О.М. ДОЗВІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ.....	51
Діденко С.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОБІГУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ.....	60
Женеску Е.В. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НОТАРІУСІВ ЩОДО ДОДЕРЖАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ.....	65
Зіневич О.І. ДОСВІД КРАЇН-УЧАСНИЦЬ ЄС ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНИХ КАЗНАЧЕЙСТВ.....	70
Кобєлев О.І. ГРОМАДСЬКИЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІВ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ.....	76
Курзова В.В. ЩОДО ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНСТИТУЦІЙ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ХАРЧУВАННЯ В ЧАСТИНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІОБЕЗПЕКИ.....	80
Лемеш Д.Л. НЕВИКОНАННЯ АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ ПОСАДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРАЦІВНИКОМ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ПІДСТАВА ПРИТЯГНЕННЯ ЙОГО ДО ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	87
Майданевич А.Г. НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: АДМІНІСТРАТИВНИЙ АСПЕКТ.....	91
Марусяк Л.О. АДАПТАЦІЯ НОРМ УКРАЇНСЬКОГО ТА РОСІЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВА ЄС ЩОДО УСТАВНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	95
Марченко В.В. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.....	98
Марченко О.В. СФЕРА РЕКЛАМНИХ ПОСЛУГ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	104
Нікітін В.В. ЮРИДИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПУБЛІЧНИХ РЕЄСТРАТОРІВ.....	108
Падалка О.А. ДО ПИТАННЯ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	113
Педак С.В. ПОНЯТТЯ ЮРИСДИКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРАХ.....	118
Савицький О.В. ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	123
Тахтай О.В. КРЕДИТНІ СПІЛКИ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	129
Терещук О.Д. ЗАВДАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПРАВООХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	134

Титарчук В.В. ПРОБЛЕМНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	139
Хірний О.К. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВІЗУАЛЬНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ОПЕРАТИВНОЇ СЛУЖБИ.....	144
Чудновський О.В. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	151

СЕКЦІЯ 2 КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Бесчастний В.М. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	156
Даниляк А.В. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ УКРАЇНИ ПІД ЧАС СПІЛЬНОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ІЗ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ.....	160
Муравйов К.В. ГАРАНТІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ.....	165
Самарчук М.В. УМИСНЕ ВБИВСТВО ПРИ ВЧИНЕННІ СКЛАДЕНИХ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ.....	170
Харкевич О.О. СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	176
Шаповалов О.О. МЕТОДИКА ОПЕРАТИВНОГО ПОШУКУ ОЗНАК ЗАГАЛЬНОКРИМІНАЛЬНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	183

СЕКЦІЯ 3 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Вакулєнко О.Ф. ПРО ОКРЕМІ АСПЕКТИ ГЕНЕЗИСУ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПОНЯТТЯ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	188
Гасанов Р.Н. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОКУРОРА ЩОДО КЕРІВНИЦТВА ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ.....	193
Євдокіменко С.В. ВИКОРИСТАННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ У ВИЯВЛЕННІ ПРАВООПОРУШЕНЬ В ОПЕРАЦІЯХ ІЗ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ.....	198
Кіцелюк В.М. СПОСІБ ВЧИНЕННЯ ПОРУШЕНЬ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ ВИМОГ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	202
Мельниченко С.П. КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЩО ВЧИНЮЄ НЕЗАКОННЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ.....	208
Фаринник В.І. МЕТА, ПІДСТАВИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	214

СЕКЦІЯ 4 СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Косьмій Л.Р. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СУДОВИЙ РОЗГЛЯД ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ У ХХ СТОЛІТТІ.....	221
Лопатін А.В. ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ОЗНАК СУДОВИХ ПОМИЛОК.....	227
Пчелін В.Б. СУТНІСТЬ І ВИДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ.....	232

СЕКЦІЯ 5 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Ковригіна В.Є. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ.....	236
Струкова В.Д. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ.....	244

УДК 347.97/.99

СУТНІСТЬ І ВИДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Пчелін В.Б., к. ю. н.,
доцент кафедри адміністративного права та процесу
Харківський національний університет внутрішніх справ

У статті аналізується сутність і види забезпечення адміністративного судочинства України. Визначаються основні підходи вчених-правознавців щодо розуміння сутності категорії «забезпечення». Завдяки аналізу таких підходів називаються ознаки, що можуть описати категорію «забезпечення». З урахуванням зазначених ознак наводиться авторське бачення сутності забезпечення адміністративного судочинства України. Аналізуються положення чинного національного законодавства, що визначають особливості функціонування органів судової влади, в тому числі їх забезпечення. Завдяки проведеному аналізу називаються основні види забезпечення адміністративного судочинства.

Ключові слова: адміністративне судочинство, забезпечення адміністративного судочинства, види забезпечення, кадрове забезпечення, інформаційне забезпечення, фінансове забезпечення, матеріальне забезпечення.

В статье анализируется сущность и виды обеспечения административного судопроизводства Украины. Определяются основные подходы ученых-правоведов относительно понимания сущности категории «обеспечение». Благодаря анализу таких подходов называются признаки, которые могут охарактеризовать категорию «обеспечение». С учетом указанных признаков приводится авторское видение сущности обеспечения административного судопроизводства Украины. Анализируются положения действующего национального законодательства, определяющие особенности функционирования органов судебной власти, в том числе их обеспечения. Благодаря проведенному анализу называются основные виды обеспечения административного судопроизводства.

Ключевые слова: административное судопроизводство, обеспечение административного судопроизводства, виды обеспечения, кадровое обеспечение, информационное обеспечение, финансовое обеспечение, материальное обеспечение.

Pchelina V.B. NATURE AND TYPES OF SUPPORT ADMINISTRATIVE JUSTICE UKRAINE

In the article we examine the nature and types of providing Administrative Procedure of Ukraine. The basic approaches jurists regarding the understanding of the category “providing” are defined. Through analysis of these approaches we called attributes that can characterize the category of “providing”. In view of these signs the author formulates the definition of the essence to ensure administrative justice in Ukraine. The provisions of the existing national legislation, defining features of the functioning of the judiciary, including their providing, are analysed. Due to such analysis the main types of providing administrative proceedings are called.

Key words: administrative proceedings, provide administrative proceedings, types of providing, staffing, information support, financial support, material providing.

Постановка проблеми. У статті 55 Конституції України проголошено, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [8]. Задля запровадження в життя вищенаведеного конституційного положення, в нашій державі функціонує правовий інститут адміністративного судочинства. Завданням саме адміністративного судочинства є захист прав,

свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ [7]. Пов-

ноцінне виконання наведеного завдання напряму залежить від того наскільки повно, якісно й ефективно здійснюється забезпечення адміністративного судочинства по численним напрямкам. Вищенаведене вказує на доцільність проведення наукових досліджень, спрямованих на встановлення суті й окремих видів забезпечення адміністративного судочинства України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність, особливості й окремі види забезпечення діяльності органів судової влади були предметом наукових досліджень таких учених-правознавців, як: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, А.І. Берлач, І.В. Бойко, М.А. Бояринцева, В.М. Гарашук, І.П. Голосніченко, В.М. Горшеньов, Є.В. Додін, Р.А. Калюжний, М.В. Коваль, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, Є.А. Лукашова, Д.В. Лученко, М.А. Матузов, О.М. Музичук, О.В. Негодченко, В.І. Олефір, В.Ф. Опришко, Ю.С. Педько, П.М. Рабинович, О.П. Рябченко, А.О. Селіванов, М.М. Тищенко, В.М. Шаповал, О.М. Якуба. Проведені цими науковцями дослідження сприяли вдосконаленню інституту судочинства України, висновки та рекомендації, що містяться в їх працях, лягли в основу вдосконалення національного законодавства, що регулює дану сферу суспільних відносин. Разом із тим, доводиться констатувати, що сутності забезпечення адміністративного судочинства увага майже не приділялась, немає єдиного підходу щодо визначення виду такого забезпечення, що й обумовлює актуальність обраної тематики. Тому метою представленої наукової статті є визначення сутності та встановлення видів забезпечення адміністративного судочинства України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науково-правових колах зауважують, що вдало побудоване забезпечення діяльності відповідної інституції виступає важливою умовою її функціонування, передумовою її необхідної гнучкості, здатності швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі [12, с. 192; 6, с. 28]. Зазначимо, що встановлення конкретних видів забезпечення адміністративного судочинства, у першу чергу, передбачає визначення сутності самої категорії «забезпечення адміністративного су-

дочинства». При цьому вирішення поставленого вище наукового завдання передбачає з'ясування сутності такої категорії як «забезпечення». Так, семантично слово «забезпечення» тлумачать як дію за значенням забезпечувати, тобто: постачати щось у достатній кількості, задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; надавати кому-небудь достатні матеріальні засоби до існування; створювати надійні умови для здійснення чого-небудь; гарантувати щось; захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки [3, с. 375].

Відмітимо, що в юриспруденції активно оперують терміном «забезпечення», позначаючи ним відповідні процеси, що відбуваються у найрізноманітніших сферах суспільного життя. Авторський колектив підручнику «Права громадян у сфері виконавчої влади» зауважує, що реалізація прав та обов'язків громадян передбачає їх забезпечення, під яким слід розуміти, з одного боку, систему гарантування, тобто загальні умови та спеціальні (юридичні) засоби, що сприяють правомірній реалізації, а з другого – спрямування діяльності державних органів на створення умов для реалізації прав та обов'язків громадян. Значення забезпечення полягає в тому, що саме на цій стадії реалізації створюються передумови та засоби, необхідні для фактичного їх втілення в життя [9, с. 177]. В.В. Букач, вивчаючи особливості конституційних політичних прав й особливості їх забезпечення, досліджувану категорію також розглядає з двох аспектів. На думку вченого, термін «забезпечення» слід розглядати у двох значеннях: по-перше, як діяльність державних органів, громадських організацій, посадових осіб і громадян щодо здійснення своїх функцій, компетенції, обов'язків з метою створення оптимальних умов для суворої безперешкодної реалізації правових приписів і правомірного здійснення прав і свобод; по-друге, як підсумок, результат цієї діяльності, що виражається в фактичній реалізації правових приписів, прав і свобод громадян [2, с. 144-145]. К.В. Басін, досліджуючи особливості юридичної відповідальності, зауважує, що «забезпечення» являє собою основне призначення відповідних умов, що чітко визначає набір засобів і способів, за допомогою яких і здійснюють-

ся забезпечувальний вплив на об'єкт гарантій і сферу їх функціонування [1, с. 159].

Окрему увагу в науково-правових колах звертають на те, що категорія «забезпечення» характеризується не статичністю, а динамічним характером, тобто являє собою безперервний процес. Зокрема, зазначається, що «забезпечення» – це процес, динамічна категорія, а самі по собі умови є статичними, вони змінюються лише під впливом зовнішніх чинників [4, с. 8; 5, с. 101-102]. На думку П.М. Рабіновича та О.З. Панкевича, яку вони висловлюють під час дослідження деяких питань загальної теорії соціального права, «забезпечення» являє собою тривалий процес, який має сталий характер і не залежить від тимчасових життєвих ускладнень [11, с. 105].

Отже, з аналізу наведених позицій слідує, що до ознак, що можуть охарактеризувати досліджувану категорію, належать наступні: являє собою тривалий, безперервний процес; є динамічною категорією; у процесі такої діяльності здійснюється гарантування функціонування відповідної інституції; пов'язана зі спрямуванням діяльності уповноважених суб'єктів на створення відповідних умов функціонування зазначеної інституції; реалізується за допомогою наперед визначених засобів забезпечувального впливу; проявляється в кінцевому результаті діяльності уповноважених на здійснення забезпечення суб'єктів. Враховуючи те, що відповідно до пункту 4 частини 1 статті 3 Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року адміністративне судочинство – це діяльність адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у порядку, встановленому процесуальним законодавством [7], здається можливим надати авторське бачення сутності забезпечення адміністративного судочинства України. Так, під забезпеченням адміністративного судочинства України слід вважати врегульовану на нормативно-правовому рівні діяльність уповноважених суб'єктів, що спрямована на гарантування належного функціонування адміністративних судів шляхом створення необхідних умов з метою розгляду та вирішення ними адміністративних справ

у передбаченому процесуальним законодавством порядку.

Визначаючи окремі види забезпечення адміністративного судочинства, зазначимо, що нормативно-правовим актом, на рівні якого визначено особливості організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні, виступає Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 року. Вищенаведений нормативно-правовий акт містить у собі Розділ XI «Забезпечення суддів», в якому йдеться про такі аспекти забезпечення діяльності суддів, як: суддівська винагорода; відпустки суддів; стаж роботи суддів; забезпечення житлових умов судді; забезпечення потреб судді, пов'язаних з його діяльністю; державний захист суддів і членів їхніх сімей; соціальне страхування судді [10]. З аналізу цього переліку можна зробити висновок, що в ньому йде мова про такі види забезпечення, як: кадрове, матеріальне, фінансове. Хоча вищенаведений розділ і приділяє увагу виключно забезпеченню діяльності такого суб'єкта як суддя, його в повній мірі можна пов'язувати й із забезпеченням судочинства, оскільки воно не може функціонувати поза діяльністю вказаного суб'єкта.

Окрім вищенаведеного, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» містить Розділ XI «Організаційне забезпечення діяльності судів» [10]. Вважаємо, що термін «організаційне забезпечення», що використовується в положеннях вищенаведеного нормативно-правового акту, має загальний характер і ним позначається забезпечення діяльності судів у цілому. На такий висновок наводить аналіз ряду положень даного акту законодавства. Зокрема, наведений розділ, хоч і має назву «Організаційне забезпечення діяльності судів», не розкриває сутності такого забезпечення й у ньому йдеться про такі аспекти забезпечення зазначеної діяльності як: фінансування судів; матеріальне, побутове забезпечення працівників судової системи; соціальний захист працівників судової системи. Крім того, визначаючи правовий статус Державної судової адміністрації України як органу в системі судової влади, що здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової вла-

ди, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» фактично встановлює такі аспекти діяльності даного органу із забезпечення: фінансове забезпечення; інформаційне забезпечення; матеріальне забезпечення. Також увагу слід звернути на те, що стаття 157 вищенаведеного нормативно-правового акту присвячена встановленню особливостей забезпечення охорони та підтримання громадського порядку в судах [10], а тому можна говорити про правоохоронне забезпечення діяльності суддів.

Висновки. Таким чином, нормальне функціонування адміністративного судочинства не можливе поза діяльністю уповноважених суб'єктів, що спрямована на його забезпечення. Саме завдяки постійному й усесторонньому забезпеченню адміністративного судочинства, адміністративні суди можуть здійснювати діяльність з розгляду та вирішення публічно-правових спорів, охорони, захисту й поновлення порушених, оспорюваних і невизнаних прав свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб у найефективніший спосіб. Забезпечення адміністративного судочинства може здійснюватися за різними напрямками, як окремими видами такого забезпечення. Завдяки проведеному аналізу положень чинного національного законодавства, нами було названо наступні види забезпечення адміністративного судочинства: кадрове забезпечення; матеріальне забезпечення; фінансове забезпечення; інформаційне забезпечення; правоохоронне забезпечення; соціальне та побутове забезпечення працівників суду. Наведені вище види забезпечення адміністративного судочинства не претендують на свою абсолютність і вичерпність, оскільки можуть бути доповнені іншими пунктами внаслідок проведення окремих наукових досліджень у цьому напрямку. Також окремі види забезпечення адміністративного судочинства можуть охоплювати й інші, пов'язані з собою складові.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Басін К.В. Юридична відповідальність: природа, форми реалізації та права людини : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / К.В. Басін. – К., 2006. – 214 с.
2. Букач В.В. Конституційні політичні права та їх забезпечення міліцією : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / В.В. Букач. – К., 2004. – 230 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.] – К. ; Ірпінь : Перун, 2009. – 1736 с.
4. Горян Е.В. Органи місцевого самоврядування в конституційно-правовому механізмі забезпечення основних прав і свобод громадян України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.02 «Конституційне право» / Е.В. Горян – К., 2005. – 20 с.
5. Іванюшенко В.В. Конституційне право людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля та його забезпечення в системі місцевого самоврядування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / В.В. Іванюшенко. – К., 2009. – 215 с.
6. Карпенко О.В. Функціонально-технологічні механізми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління : дис. ... канд. юрид. наук : 25.00.02 / О.В. Карпенко. – К., 2010. – 256 с.
7. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
8. Конституція України : від 28 черв. 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
9. Права громадян у сфері виконавчої влади : [підручник] / [В.Б. Авер'янов, М.А. Бояринцева, І.А. Кресіна та ін.] ; за ред. В.Б. Авер'янова – К. : Наук. думка, 2007. – 588 с.
10. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41–42, 43, 44–45. – Ст. 529.
11. Рабінович П.М. Соціальне право: деякі питання загальної теорії / П.М. Рабінович, О.В. Панкевич // Право України. – 2003. – № 1. – С. 104–107.
12. Сулік Н.І. Інформаційна система як організаційний ресурс інформаційного забезпечення організацій / Н.І. Сулік // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2003. – Вип. 41, ч. 2. – С. 192–197.